

Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yazılmış Araştırmalar: Bir Tematik İçerik Analizi

Research on Sight-Reading in the Field of Piano Education: A Thematic Content Analysis

Gizem GEDİK

Arş. Gör. ◆ Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı ◆

gizemgedik@atauni.edu.tr ◆ ORCID: 0000-0002-1153-0889

Birsen JELEN

Prof. Dr. ◆ Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı ◆

birsencelik@gazi.edu.tr ◆ ORCID: 0000-0001-9712-4445

Özet

Türkiye’de piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, 2000-2023 yılları arasında tamamlanmış olan sekiz yüksek lisans tezi, dört doktora tezi ve 22 makale olmak üzere toplam 26 araştırma farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi, YÖK Tez Dokümantasyon Merkezi’ne kayıtlı ve erişimi izinli lisansüstü tezlerle ve Google Akademik, Dergipark, WOS, ERIC arama motorlarında taranan araştırmalarla sınırlı tutulmuştur. İlgili araştırmalar; türleri, yılları, konuları, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, örneklem sayıları, veri analiz yöntemleri, sonuçları ve önerileri bakımından incelenmiştir. Araştırma, nitel bir araştırma olup verilerin toplanmasında doküman analizi kullanılmıştır. Tematik analiz yöntemi ilgili araştırmaların incelenmesi ve bu çalışmaların bulguları doğrultusunda genel durumun ortaya konması amaçlanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans (f) ve betimsel istatistikten yararlanılmış, sonuçlar tablo ve şekillerle gösterilmiştir. Araştırmanın sonucunda makale oranının lisansüstü çalışmalara kıyasla daha yüksek, en fazla çalışmanın 11-20 arası örneklem sayısında, en fazla kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma, en fazla kullanılan veri toplama aracının ölçek olduğu, en fazla kullanılan veri analizinin nicel analiz yöntemlerine ait non-parametrik testler, araştırma konularının yedi alt başlık, önerilerin ise toplam 11 alt başlık altında toplandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Deşifre, Müzik Eğitimi, Müzik, Piyano Eğitimi, Piyano.

Abstract

This study aims to systematically review research on sight-reading within the field of piano education in Turkey. A total of 26 studies were analyzed, comprising eight master's theses, four doctoral dissertations, and 22 articles published between 2000 and 2023. The sample for this review was confined to postgraduate theses registered with the YÖK Thesis Documentation Center and studies retrieved from academic databases, including Google Scholar, DergiPark, WOS, and ERIC. The selected studies were examined based on various variables, including their types, publication years, topics, research methodologies, data collection instruments, data analysis techniques, findings, and recommendations. This research employs a qualitative approach, with document analysis as the primary data collection method. A thematic analysis was conducted to synthesize the findings and provide a comprehensive overview of the current state of research in this area. Data were analyzed using frequency (f) and descriptive statistics, with the results presented in tables and figures. The analysis revealed that the proportion of articles was higher than that of postgraduate theses; most studies utilized sample sizes ranging from 11 to 20 participants, the most commonly employed research method was quantitative, and scales were the most frequently used data collection tool. Additionally, research topics were categorized under seven subheadings, while the recommendations were organized into 11 subheadings.

Keywords: Music education, Music, Piano education, Piano, Sight-reading.

1. Giriş

Deşifre sözcüğü etimolojik olarak Fransızca kökenli bir kelime olup, “gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü” anlamına gelen “chiffre” (işaret) sözcüğünün başına “de-” takısı getirilerek türetilmiştir (Özgür, 1995). TDK (2023) sözlüğüne göre deşifre “çözülmüş, açıklanmış” anlamını taşımaktadır. Deşifre etmek ise “bir şifreyi veya güç bir yazıyı çözmek, okuyup anlamak” olarak açıklanmıştır (TDK, 2023). Müzik ile ilgili alan yazında deşifre kelimesinin anlamının “bir müzik yapıtını hazırlıksız okumak veya ilk okuma” olarak yer aldığı görülmektedir. Wristen’e (2005) göre deşifre, tüm müzisyenler için müzikal deneyimin ayrılmaz bir parçasıdır. Müzik alanında deşifreyle ilgili olarak çeşitli tanımlar ve açıklamalar bulunmaktadır. Fenmen (1991) deşifreyi “çalışma deşifresi” ve “çalma deşifresi” olarak iki şekilde ifade etmiştir. Çalışma deşifresi, repertuvara dâhil edilecek bir eserin detaylı incelenerek ağır ve dikkatli okunması veya çalınmasıdır. Çalma deşifresi ise incelenen bir eserin, hatasız seslendirmekten ziyade eserin karakter ve anlatım özelliklerine dikkat edilerek temposuna yakın bir hızda çalınması veya okunması şeklinde tanımlanmıştır. Müzik eğitiminde deşifre, ilk kez karşılaşılan bir müzik yazısını hazırlıksız olarak okuma ve çalma olarak tanımlanabilir. Deşifre, piyano eğitiminin başlangıcından itibaren öğrenciye kazandırılması gereken temel bir beceridir. Deşifre, müzik eğitiminde okuma ve çalma becerilerinin gelişimi için gerekli görülmektedir. Deşifre becerisi gelişmiş olan bir birey, yeni bir müzik parçasını daha hızlı ve daha nitelikli bir şekilde okuyabilir ve çalabilir. Deşifre becerisi, müzik performansı, müzik icracılığı ve müzik yaratıcılığı için oldukça önemlidir. Deşifre becerisinin geliştirilmesi için çeşitli yöntemler kullanılabilir. Bu yöntemler arasında, müzik yazısını tanımak ve yorumlamak, teorik bilgileri edinmek ve düzenli olarak deşifre çalışmaları yapmak örnek verilebilir. Deşifre, müzik eğitiminin ve onun çok önemli bir alt boyutu olarak görülen piyano eğitiminin de önemli bir parçasıdır. Deşifre becerisinin geliştirilmesi, piyano çalma becerilerinin ve çalgı performansının geliştirilmesine yardımcı olabilir. Provasız performans olarak da adlandırabileceğimiz deşifre, müzik eğitiminin tüm alanlarında kazandırılması gerekli bir beceri olarak görülmektedir. Bireyin eseri seslendirmesi sırasında karmaşık görsel veriyi (notayı) anlık hataları düzeltme şansı olmaksızın uygulayabilmesi için gereken karakteristik bir özelliktir. Deşifre yalnızca piyano eşlikçileri, orkestra şefleri ya da orkestra elemanları gibi alan uzmanlarının ihtiyacı olan bir ilgi alanı değil, aynı zamanda tüm müzisyenlerin elde etmesi gereken beş temel performans becerisinden biridir (McPherson & Gabriellson, 2002 aktaran Kopiez & Lee, 2008). Müziğin görsel olarak okunması, parçanın önceden provası yapılmadan bir notadan icra edilmesi anlamına gelmektedir (Gabriellson, 1999). Çoğunlukla nota okumaya karşılık gelen motor yanıtları üretmeye ve yürütmeye dayanan karmaşık bir beceridir (Lehmann & Ericsson, 1993).

Deşifre becerilerini öğretme aşamasında, öncelikli olarak parçanın tonu, kullanılan zaman anahtarları ve tartımın okunması, ardından nota ve parmak numaralarının algılanıp davranışa dönüştürülmesi gerekmektedir. Başlangıç seviyesi aşıldıktan sonra bunlara artikülasyon ve nüanslar eklenmektedir. Deşifrede dikkat edilmesi gereken önemli bir başka nokta da sürekli olarak ileriye dönük takip yani bir sonraki adıma yoğunlaşmaktır. Hata yaptığı zaman dahi öğrencinin devam edip bir sonraki ölçüdeki içeriğe yoğunlaşması son derece önemlidir (Moss, 1989 aktaran Jelen, 2013). Öğrenciler ilk okumada daha çok tartım ve notaların sıralamasına dikkat etmektedir. Bununla birlikte doğru parmak numaralarının uygulanmasının önemszenmesi, cümlelerin doğru ifade edilmesine, müzikal çizginin bozulmadan sürdürülmesine ve parçanın temelini oluşturulmasına olanak sağladığı hatırlanmalıdır. Etkili deşifre, bir sonraki ölçüyü okuyarak çalışta kopukluk yaratılmaması veya sus değerlerinin olduğu yerlerde bir sonraki aralık için el pozisyonunun hazırlanmasıyla gerçekleştirilebilir, böylece seslendirilen parçanın akıcı halde duyulması ve parçanın bütünlüğünü sağlamak mümkündür (Jelen, 2013). Çimen ve diğerleri (2013), deşifre becerisinin hızlı ve doğru nota okumaya yardımcı olarak öğrencinin hızlı bir

şekilde ilerlemesine, daha geniş bir repertuar oluşturma ve piyano edebiyatını yakından tanıma, teknik beceri ve yorum geliştirme gibi birçok özelliğin geliştirilmesine, öğrencinin müziği kendi kendine öğrenebilen bağımsız bir müzisyen haline gelmesine katkı sağladığını belirtmişlerdir. Agay'ın (1981) piyanoda deşifre ile ilgili görüşüne göre, piyano müziğini okurken gözlerin iki satırda bulunan notalar, akorlar ve çoksesli dokuları görebilmesi için sadece soldan sağa yatay olarak hareket etmek, yazılı müziğin yapısından dolayı yeterli değildir. Gözlerin müziği aynı zamanda, dikey olarak takip etmesi de gerekmektedir. Piyano çalan bireyin sadece notaların resmini algılaması yeterli değil, aynı zamanda ani olarak fiziksel yanıt vermesi ve tarif edilen sesleri on parmağı ile klavyeden üretmesi gerekmektedir. Bunun için tek tek yazılı olan notaların anlamlı gruplar haline gelmesi için notasyon, iyi armoni ve form bilgisi şart görülmüştür. Ayrıca güçlü kulak, hızlı algılama, iyi kas koordinasyonu, müziksel materyallerin mantıksal organizasyonunun ve sezgisel algılamının sağlanmasının deşifreyi kolaylaştıran faktörlerden olduğu belirtilmiştir (Agay, 1981). Bütün bu bilgiler doğrultusunda piyano alanında deşifre konusunun oldukça önemli olduğu anlaşılmaktadır. Deşifre becerileri, bir öğrencide veya müzisyende olması beklenen veya kazandırılması gereken en önemli beceriler arasında yer almaktadır. Ayrıca piyano eğitiminde deşifre bilişsel, fiziksel ve sezgisel birçok özelliği geliştirmeyi gerektirmektedir ve bu özelliklerin bileşimi sonucunda gerçekleştirilebilmektedir. Bu konuyla ilgili birçok araştırmanın yapıldığı görülmüştür. İleride yapılacak araştırmalarda doküman analizi çalışmalarına farklı bir bakış açısı getirmesi ve piyano alanında deşifre ile ilgili çalışmalara katkıda bulunacak bir araştırmanın yapılması önemli görülmüş ve bu araştırmanın gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Bu araştırmanın amacı, piyano alanında deşifre ile ilgili yapılmış araştırmaların farklı değişkenlere göre analizini yapmaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi "Türkiye'de piyano alanında deşifre konusu ile ilgili yapılmış araştırmalar farklı değişkenlere göre nasıl bir görünüm sergilemektedir?" olarak belirlenmiştir. Bu problem cümlesi ışığında oluşturulan alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların türleri nedir?
2. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmalar yazıldığı yıllara göre nasıl dağılım göstermektedir?
3. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?
4. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımları nasıldır?
5. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların kullanılan veri analiz yöntemine göre dağılımları nasıldır?
6. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların örneklem sayısına göre dağılımları nasıldır?
7. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların sonuçları nelerdir?
8. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların konuları nasıl bir görünüm sergilemektedir?
9. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların önerileri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Deseni

2000-2023 yılları arasında piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaları incelemeyi amaçlayan bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi modelindedir. Nitel araştırmalar bilinen veya henüz bilinmeyen problemlerin idrak edilmesi ve probleme ilişkin doğal olguların gerçeğe uygun olarak işlenmesine yönelik öznel-yorumlayıcı süreçlerdir; problemlerin çözümlenmesinde ise gözlem, görüşme veya doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinden faydalanılabilir (Seale, 1999). Bir araştırmanın konusu hakkında bilgi sağlayan her çeşit yazılı materyal doküman (belge) olarak ifade edilir (Balci, 2022). Bilimsel araştırmalarda bir veri toplama yöntemi olarak kullanılan doküman analizi, yazılı, basılı veya elektronik (bilgisayar tabanlı, internet erişimli) materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesi kısmında meydana gelen bir takım işlemdir (Bowen, 2009).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2000-2023 yılları arasında piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmalar ile ilgili hazırlanmış makaleler ve lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise amaçsal örnekleme (amaçlı) yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. "Amaçsal örnekleme çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır. Belli ölçütleri karşılayan veya belli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istendiğinde tercih edilir" (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018, s.92-93). "Ölçüt örnekleme, örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır" (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018, s. 11). Bu çalışmada ölçüt, araştırmaların 2000-2023 (01.01.2000 ile 31.12.2023 arası) yılları arasında yapılmış olması, makale ve bildirimlerin google akademik, dergipark, WOS ve ERIC arama motorlarında ulaşılabilir olması, taranan tezlerin Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Dokümantasyon Merkezi'nde kayıtlı ve erişimine izinli olmalarıdır. İncelenen araştırmaların başlıkları ise şu şekildedir;

Tablo 1. İncelenen Araştırmaların Başlıkları

Sayı	Başlık
1	Başlangıç Aşamasındaki Müzik Öğrencilerinde Piyanodaki Nota Gruplarını Deşifre Etmedeki Kodlama Süreci
2	Başlangıç Piyano Öğretimine Yönelik Artırılmış Gerçeklik Uygulamasının Öğrencilerin Deşifre Becerileri Üzerine Etkiler
3	Deşifre Çalma Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
4	Deşifre Eşlik Çalışımında Akor Şifrelerinin Kullanımı
5	Effect of the Teaching Piano Sight Reading Program Developed in Accordance with the Systematic Learning on the Sight Reading Skills of the Music Teacher Candidates
6	Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi
7	Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Piyano Deşifre Becerisine Etkisi
8	Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Piyanoda Deşifre Çalmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi
9	Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Öğrenim Gören Öğrencilerin Piyano Eğitiminde Deşifrenin Önemine Yönelik Düşünceleri

- 10 Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Geliştirilen Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Etkililiğinin Sınanması
- 11 Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma
- 12 Müzik Öğretmenliği Adaylarının Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının İlişkisi ve Armoni Dersi Başarılarının Piyanoda Deşifre Becerisine Etkisi
- 13 Piyano Eğitiminde Eser Analizine Dayalı Çalışma Yapmanın Deşifreye Akademik Başarıya ve Tutuma Etkisi
- 14 Piyano Eğitiminde Hızlı Deşifre Teknikleri Üzerine Bir Çalışma
- 15 Piyano Eğitiminde Ön Dinleme ve Analiz Uygulamalarının Öğrencilerin Deşifre Çalma Becerilerine Etkisi
- 16 Piyano Öğrencilerinin Deşifre Becerileri ile Piyano Dersi Başarılarının Karşılaştırılması
- 17 Piyano Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Deşifre Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması
- 18 Piyano Öğrencilerinin Tutumları Deşifre Becerileri ve Başarıları Arasındaki İlişki
- 19 Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması (2010)
- 20 Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması (2011)
- 21 Piyanoda Deşifre Çalışmalarının “Süre” Yöntemi Üzerinden Uygulanabilirliğine İlişkin Bir İnceleme
- 22 Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi
- 23 Piyanoda Deşifre Üzerine Yapılmış Akademik Çalışmaların Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi
- 24 Piyanoda Deşifrenin Önemi, Tekniği ve Geliştirilmesi
- 25 The Analysis and Comparison of Pre-Service Music Teachers’ Attitudes Towards the Piano Lesson and Their Sight-Reading Skills in Terms of Certain Variables
- 26 Van Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Piyanoda Deşifre Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

2.3. Veri Toplama Süreci

Araştırmada google akademik, dergipark, WOS ve ERIC arama motorlarında ve Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Dokümantasyon Merkezi’nde “piyano” ve “deşifre” anahtar sözcükleri ile yapılan tarama sonucunda 2000-2023 yılları arasında yapılmış bildiri, makale ve lisansüstü tezlere ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan toplamda 13’ü lisansüstü tez, 17 makale ve bir bildiriye ulaşılmıştır. Bir yüksek lisans tezi sistemde kayıtlı olmaması nedeniyle incelemeye dâhil edilememiş, makalelerden bir tanesinin tam metnine ulaşılammış, iki adet makale ve bir bildiri ise konu dışında kalması sebebi ile araştırmaya dâhil edilmemiştir. Araştırma konusu ile ilgili olan toplam 26 çalışma araştırma kapsamında incelemeye dâhil edilmiştir. Örneklem dâhil edilen araştırmalar türleri, yılları, örneklem sayıları, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, kullanılan veri analizi, sonuçları, konu başlıkları ve önerilerine göre sınıflandırılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada doküman analizi yöntemi ile ulaşılan lisansüstü tezlerin ve makalelerin içerik analizleri yapılmıştır. “İçerik analizi belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018). “İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılmaktadır ve araştırmacılar bu

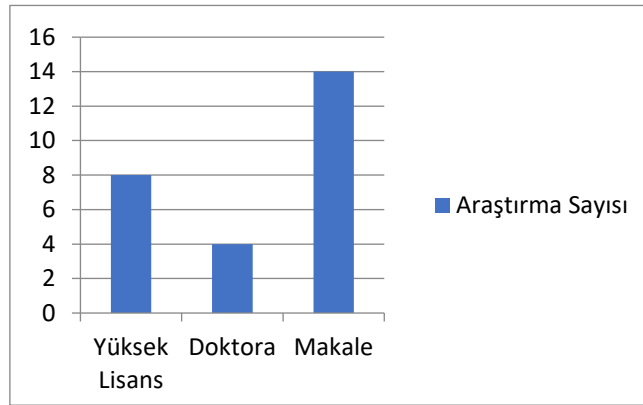
kelime ve kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirler ve analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunurlar” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018). Araştırma kapsamında ulaşılan tez ve makalelerin içerik analizlerinin yapılabilmesi amacı ile araştırmacı tarafından “Araştırma Analiz Formu” oluşturulmuştur. Bu formun oluşturulmasında alan yazında yapılan benzer çalışmalar taranmış ve veri toplama araçları incelenmiştir. Araştırma analiz formunda örnekleme alınan araştırmaların türleri, yılları, kullanılan araştırma yöntemleri ve veri toplama araçları gibi bilgiler yer almaktadır. Formdan elde edilen verilerin çözümlenmesinde Frekans (f) ve betimsel grafikten yararlanılmış ve ilgili tablolar altında gösterilmiştir.

3. Bulgular

Araştırmanın bu kısmında piyano alanında deşifre konusunda yapılmış YÖK tez merkezi veri tabanında yazılmış olan izinli tezlerin, google akademik, dergipark, WOS ve ERIC’te ulaşılan araştırmalardan elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Türleri ile İlgili Bulgular

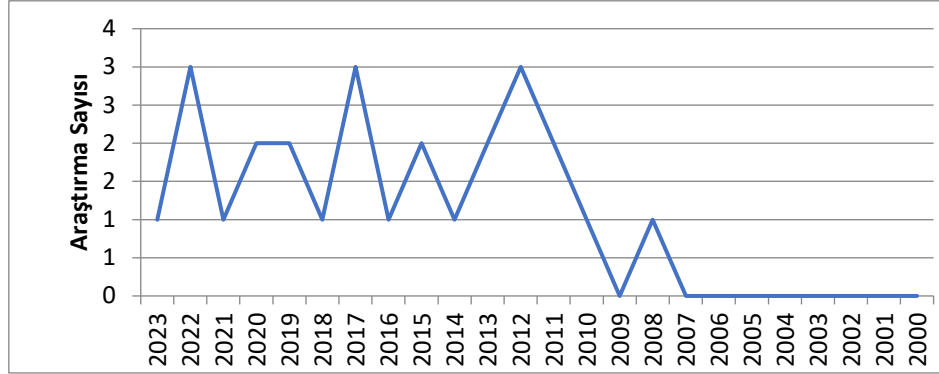
Tablo 2. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Türlerine Göre Frekansları

Tablo 2’de YÖK tez merkezi veri tabanında yazılmış olan izinli lisansüstü tezlerin, google akademik, dergipark, WOS ve ERIC’te ulaşılan makalelerin türlere göre dağılımı gösterilmiştir. YÖK tez merkezi veri tabanında yer alan piyano alanında deşifre ile ilgili yazılmış olan lisansüstü çalışmaların sekiz çalışma ile yüksek lisans tezi, dört çalışma ile doktora tezi şeklinde olduğu gözlemlenmiştir. Google akademik, dergipark, WOS ve ERIC’te ulaşılan araştırmaların sayısına bakıldığında 14 çalışma ile makale olduğu görülmüştür. Piyano alanında deşifre ile ilgili gerçekleştirilen makalelerin sayısının en yüksek, doktora tezi sayısının ise en düşük olduğu görülmüştür.

3.2. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Yazıldığı Yıllara Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular

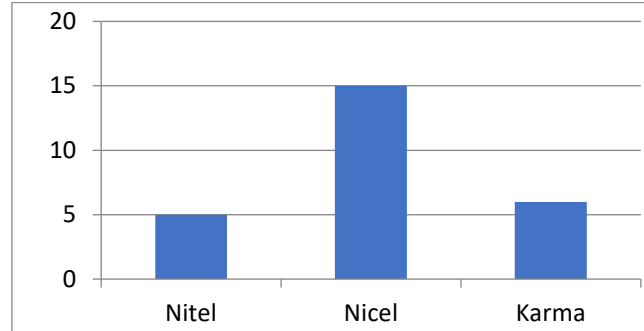
Tablo 3. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Yazıldığı Yıllara Göre Dağılım Frekansları

Tablo 3’te incelenen araştırmaların 2000 ile 2023 yıllarına göre sayısal dağılımı gösterilmektedir. Buna göre, araştırmaların en çok 2022, 2017 ve 2012 yıllarında gerçekleştirildiği görülmektedir. Tablo incelendiğinde, 2000-2007 yılları arasında piyanoda deşifre konusunda gerçekleştirilmiş bir araştırmanın bulunmadığı görülmektedir. 2008 yılından itibaren araştırmaların sayısında artış olduğu gözlenmektedir.

3.3. Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Yöntemlerine Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular

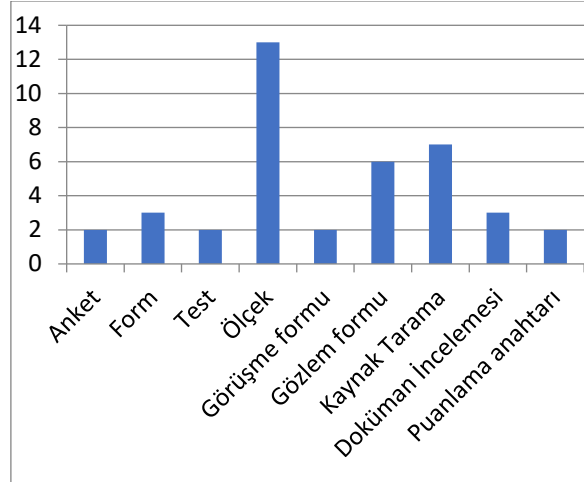
Tablo 4. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Kullanılan Araştırma Yöntemlerine Göre Frekansları

Tablo 4 incelendiğinde, piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmalar arasında nicel araştırma yöntemleri kullanarak yapılmış araştırmaların sayısının 15 ile en yüksek sayıya sahip olduğu görülmüştür. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların altısı karma araştırma yöntemlerinden faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. Sadece nitel yöntemlerin kullanıldığı araştırmaların sayısının ise beş olduğu görülmektedir. Bu veriler doğrultusunda en fazla kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma yöntemine ait olduğu gözlemlenmiştir.

3.4. Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular

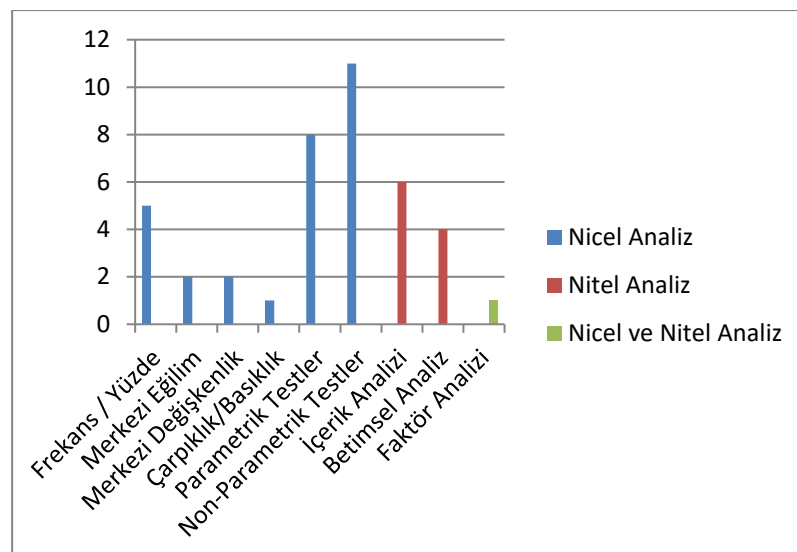
Tablo 5. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Frekansları

Tablo 5 incelendiğinde, piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların kullanılan veri toplama araçlarına bakıldığında, en fazla kullanılan veri toplama aracının ölçek olduğu gözlemlenmiştir. Kaynak tarama aracının sayısının yedi olduğu görülmektedir. Gözlem formu kullanarak yapılmış araştırmaların sayısının ise altı olduğu görülmüştür. Form ve doküman incelemeşi kullanarak yapılmış araştırmaların sayısının eşit olduğu görülmüştür. Anket, test, görüşme formu ve puanlama anahtarından faydalanılarak gerçekleştirilen çalışmaların sayısının ise iki olduğu ve en az tercih edilen veri toplama aracı oldukları görülmüştür.

3.5. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Kullanılan Veri Analizine Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular

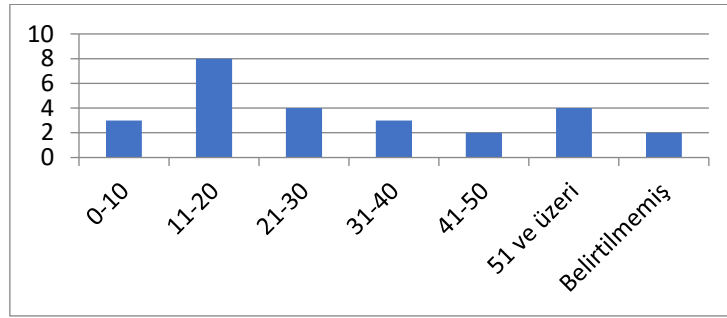
Tablo 6. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Kullanılan Veri Analizine Göre Frekansları

Tablo 6 incelendiğinde, piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların kullanılan veri analizine göre dağılımlarına bakıldığında en fazla kullanılan veri analiz yönteminin 11 çalışmada kullanılan nicel analiz yöntemlerine ait non-parametrik testler olduğu görülmüştür. Nicel analiz yöntemlerinden parametrik testlerin kullanarak yapılmış araştırmaların sayısının ise sekiz olduğu görülmüştür. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış toplam altı araştırmada nitel analiz yöntemlerinden olan içerik analizinin kullanıldığı görülmüştür. Nicel analiz yöntemlerinden frekans ve yüzde analizinin kullanıldığı çalışmaların sayısının ise beş olduğu görülmüştür. Nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanarak yapılmış araştırmaların sayısının dört, nicel analiz yöntemlerinden merkezi eğilim ve merkezi değişkenlik analizi kullanılan araştırma sayısının ise iki olarak eşit sayıda olduğu görülmektedir. Faktör analizi kullanılan çalışmaların ve nicel analiz yöntemlerinden çarpıklık basıklık analiz tekniğinin kullanıldığı çalışmaların sayısının ise bir olduğu tespit edilmiştir.

3. 6. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Örneklem Sayısına Göre Dağılımları ile İlgili Bulgular

Tablo 7. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Örneklem Sayısına Göre Frekansları

Tablo 7 incelendiğinde, piyano alanında deşifre konusunda yapılan araştırmaların en çok 11-20 arası örneklem sayısına sahip olduğu saptanmıştır. Araştırmalara bakıldığında, 51 ve üzeri örneklem sayısı ile 21-30 arası örneklem sayısına sahip araştırma sayısının eşit olduğu gözlemlenmiştir. Bulgulara bakıldığında, 0-10 ve 31-40 arası örneklem sayısına sahip araştırma sayısının eşit olduğu görülmüştür. Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış çalışmaların örneklem sayılarına bakıldığında, en az sayının 41-50 arası örneklem sayısında gerçekleştirilen araştırmalara ait olduğu gözlemlenmiştir. İki araştırmada örneklem sayısının belirtilmemiş olduğu görülmüştür.

3.7. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Sonuçları ile İlgili Bulgular

Türkiye’de piyano alanında deşifre konusunda yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, bu araştırmaların sonuçlarının temel olarak dört başlık altında ele alınabileceği düşünülmektedir. Bunlar; deşifre başarı ilişkisi, deşifre becerilerinin geliştirmesi için kullanılan yöntem, teknikler ve geliştirilen çalışma programları, deşifreye yönelik öğretmen veya öğrenci görüş veya tutumları ve deşifre becerilerinin kazandırılması şeklinde sıralanabilir.

Deşifre konusunda başarıyı etkileyen faktörler ve deşifre başarı ilişkisi ile ilgili araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, Kurtuldu’nun (2014) araştırmasının sonucunda, öğrencilerin piyano dersi başarıları ile deşifre çalma becerileri arasında doğru orantılı ve yakın bir ilişki olduğu görülmüştür.

Süer'in (2021) araştırmasının sonucunda, öğrencilerin piyano dersine karşı tutumları ile deşifre becerileri ve başarıları arasında yüksek ve orta düzeyli ilişkiler tespit edildiği, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu tutum sergilediği, daha önce piyano eğitimi almış öğrencilerin tutumunun, daha önce piyano eğitimi almamış öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Kurtuldu ve Küçük'ün (2020) araştırmalarında elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin piyano eğitiminde ön dinleme ve analiz çalışmalarının deşifre çalma becerilerine olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir. Odabaş (2018), öğrencilerin armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarılarının birbirine yakın olduğunu tespit ederek öğrencilerin deşifre çalma becerilerinin armoni dersinden aldıkları başarı puanları ile yakın düzeyde olduğunu ortaya koymuştur.

Deşifre becerilerinin geliştirilmesi için kullanılan yöntem, teknikler ve geliştirilen çalışma programları ile ilgili çalışmalara bakıldığında ise Bakıoğlu'nun (2019) yapmış olduğu araştırmanın sonucunda, piyano eğitiminde eser analizine dayalı çalışma yapmanın deşifreyi olumlu etkilediği ve eser incelemenin deşifre becerileri açısından anlamlı fark oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Gülçay Yeniçirak (2022) yaptığı araştırmada, deşifre becerisinde başarılı bir performans sergileyen uzman müzik öğrencileri ile deşifrede daha az başarılı performans sergileyen amatör müzik öğrencilerinin notaları nasıl kodladığını, psikolojinin "uzmanlık bilimi" bakış açısıyla incelemiştir. Araştırmasının sonucunda, katılımcıların tepki sürelerinin sadece müzikal uyarıların modalite türüne bağlı olarak farklılaştığı, tepki doğruluklarının beceri düzeyi, müzikal uyarıların modalite türüne ve bu iki değişkenin ortak etkisine bağlı olarak farklılaştığı, işitsel ve görsel-işitsel modalitede sunulan müzikal uyarıların görsel olarak sunulan müzikal uyarılara göre daha kısa sürede ve daha fazla sayıda tanındığı, uzman gruptaki öğrencilerin amatör gruptaki öğrencilere kıyasla müzikal uyarıları daha fazla sayıda tanıdığı sonucuna ulaşmıştır. Özalp ve Özdemir (2015) yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin deşifre eşlik yapabilme başarı puanlarının akor şifreleri kullanıldığında daha da arttığı sonucuna ulaşmıştır. Köse'nin (2013) araştırmasının sonucunda, üzerinde hızlı deşifre yöntem ve tekniği uygulanan grup ile kontrol grubu arasında hızlı deşifre çalabilme becerisinde deney grubunun lehine olumlu yönde anlamlı fark bulunduğu ulaşılmıştır. Çiftçiabaşı (2013) araştırmasının sonucunda, hızlı okuma tekniklerini kapsayan eğitiminin deşifre becerisine etkisinin parçaların özelliklerine göre değiştiğini, parçaların bazılarında deney grubu lehine anlamlı fark olduğu bazılarında ise iki grup arasında anlamlı fark olmadığı, deşifre sürecinde gerekli olan becerileri geliştirmek için hızlı okuma tekniklerinin faydalı olabileceğini ifade etmiştir. Çiftçiabaşı ve Şaktanlı (2017) da hızlı okuma teknikleri ile gerçekleştirilen eğitimin deşifre becerisine etkisinin parçaların özelliklerine göre değiştiğini belirtmiştir. Tuncer'in (2022) araştırmasında, sonuç olarak bir model önerisi sunulmuştur; bu öneri, piyanoda deşifre uygulamalarının sadece metronomla değil, süre yöntemi üzerinden de yapılması şeklinde ifade edilmiştir. Kurtuldu'nun (2015) araştırmasında, deşifre becerisi yüksek öğrencilerin özümseyen öğrenme stiline, deşifre becerisi görece olarak daha düşük öğrencilerin ise değiştiren öğrenme stiline sahip olduğuna ulaşılmıştır. Özer (2010), düzenli deşifre çalışmalarının deşifre becerisini kazanmada olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Özer ve Yiğit (2011) araştırmalarında, düzenli deşifre çalışmaları yapan öğrencilerin deşifre becerisini kazanmada olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Küpana ve Otacioğlu (2012) yaptıkları araştırmada, hazırlanan programın müzik öğretmeni adaylarının deşifrelerini olumlu yönde geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Küpana'nın (2011) yapmış olduğu çalışmada, dizgeli eğitime dayalı olarak müzik öğretmeni adaylarına yönelik geliştirmiş olan piyanoda deşifre öğretimi programının klasik piyano eğitimine kıyasla daha etkili ve geliştirici olduğu ifade edilmiştir. Türkmen (2008) araştırmasında, deşifreye daha az yer verilmesinin öğrencilerin becerilerinin azalmasına, özgüven eksikliğine ve akademik başarılarının olumsuz etkilenmesine yol açabileceğini belirtmiş; ayrıca öğrencilerin 5-15

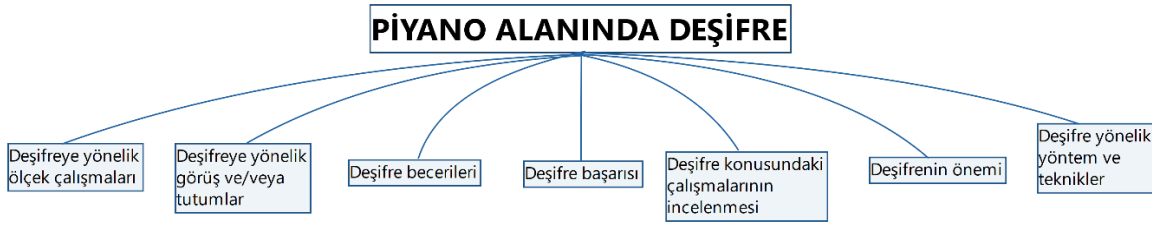
dakika arasında deşifre çalışmaları yaptığını, geçmişte deşifre çalışmalarının sınavlarda yer aldığını, ancak son yıllarda bu uygulamanın değiştiğini tespit etmiştir. Batu'nun (2023) yapmış olduğu araştırmanın sonucuna göre ise geleneksel yöntem sonrası verilen artırılmış gerçeklik uygulaması ile yapılan eğitimin öğrencilerin deşifre becerilerinin gelişimine olumlu katkı sağladığı belirlenmiştir.

Deşifreye yönelik öğretmen ile öğrenci görüş veya tutumları ve deşifre becerilerinin kazandırılması ile ilgili çalışmalara bakıldığında; Güner Canbey ve diğerleri (2012) öğrencilerin ders dışında piyanoda deşifre yapabilmeye yönelik çalışmalara zaman ayırmadıklarını, deşifre yaparken zorlandıkları konuların başında ritim olduğu, piyano derslerinde deşifre çalışmalarına yeterince yer verilmediği ve öğrencilerin bu konuda kendilerini genellikle başarılı bulmadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Küpana (2012) ise "piyanoda deşifre öğretimi" programının müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde farklılaştırmada etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ergin ve Durak'ın (2016) araştırmalarında, yapılan analizler sonucunda 19 maddeli ve dört faktörlü nihai bir ölçek (Deşifre Çalma Tutum Ölçeği) geliştirilmiştir. Ölçeğin cronbach alfa katsayısı ise 0.761 şeklinde bulunduğu belirtilmiştir. Özen ve diğerlerinin (2017) araştırmasında, öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumları ile deşifre becerileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu, piyano dersine yönelik kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla, ikinci sınıf öğrencilerinin ise üçüncü sınıf öğrencilerine kıyasla daha iyi tutumları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Timur (2019), piyano eğitiminde deşifre tekniğinin gerekli, önemli ve faydalı olduğu; bu tekniğin öğrencinin piyano becerisini arttırdığı, öğrencilerin bu teknik sayesinde piyanoya karşı olumlu tutum geliştirdiği, piyano öğretilmesi sürecinde öğretmenlerin farklı kaynaklardan faydalandıkları, piyano ders saatinin az, piyano dersindeki öğrencilerin sayısının fazla olduğu, piyano çalışma odalarının ve piyano sayısının ise az olduğu sonucuna ulaşmıştır. Duzak'ın (2022) yapmış olduğu çalışmanın sonucuna göre, öğrencilerin piyanoda deşifre çalma tutumlarının yüksek düzeyde olduğu, demografik özellikler bakımından deşifre çalma tutumları incelendiğinde, yaş ve piyano çalma yılı değişkeninin deşifre çalmaya yönelik tutuma etkisinin olmadığı, güzel sanatlar lisesi mezunu olan öğrencilerin diğer öğrencilere kıyasla deşifre çalmaya yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Piyanoda deşifre ile ilgili yapılan diğer çalışmalara bakıldığında ise Demir ve Keskin (2020), piyanoda deşifrenin geliştirilmesi konusunun daha fazla incelendiğini, yurt içinde çoğunlukla müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının konuyla ilgili çalışmalar yaptığını, yurt dışında ise farklı alanlardan araştırmacıların da ilgili çalışmalar yaptığını tespit etmişlerdir. Piyanoda deşifre performansı ölçümlerinde katılımcıların seslendirmeleri için genellikle piyanoda deşifre ile ilişkili kitapların, başlangıç piyano metotlarının ve araştırmacılarca yazılmış eserlerin kullanıldığına ulaşmıştır. Yurt dışındaki çalışmalarda profesyonel piyanistler üzerinde araştırmalar yapıldığı, ülkemizde ise sadece lise ve üniversite müzik öğrencileri ile ilgili çalışmalar gerçekleştirildiği, yurt dışında psikoloji veya tıp alanında araştırmacıların konuyla ilgili çalışmalar yaptığı görülürken ülkemizde ise sadece müzik alanından araştırmacıların çalışmalar gerçekleştirdiği sonucuna ulaşıldığı görülmüştür.

3.8. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Konu Alanlarına Göre Tematik Görünümü ile İlgili Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen araştırmaların konuları temalaştırılarak Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre ile İlgili Çalışmaların Tematik Görünümü

Araştırmada ulaşılan çalışmalardan elde edilen temaların başlıkları incelendiğinde, deşifreye yönelik ölçek çalışmaları temasında bir araştırma bulunduğu görülmüştür. Deşifreye yönelik görüş ve/veya tutumlar temasına ait çalışmalar incelendiğinde, dört çalışmanın bu temaya uygun gerçekleştirildiği görülmüştür. Deşifre becerileri temasında ise 11 çalışmanın bulunduğu gözlemlenmiştir. Deşifre başarısı, deşifre konusundaki çalışmaların incelenmesi, deşifrenin önemi ile ilgili temalarda bir çalışmanın gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Deşifreye yönelik yöntem ve teknikler temasında ise yedi çalışmanın gerçekleştirildiği görülmüştür. Bulgular Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Piyanoda deşifreye yönelik çalışmaların tema başlıkları altında gösterimi

1. Deşifreye Yönelik Geliştirilen Ölçek çalışmaları

“Deşifre Çalma Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”

2. Deşifreye Yönelik Görüş ve Tutumlar

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Öğrenim Gören Öğrencilerin Piyano Eğitiminde Deşifrenin Önemine Yönelik Düşünceleri

Van Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Piyanoda Deşifre Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Piyanoda Deşifre Çalmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

The Analysis and Comparison of Pre-Service Music Teachers’ Attitudes Towards the Piano Lesson and Their Sight-Reading Skills in Terms of Certain Variables

3. Deşifre Becerileri

Piyano Öğrencilerinin Deşifre Becerileri ile Piyano Dersi Başarılarının Karşılaştırılması

Piyano Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Deşifre Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması

Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Piyano Deşifre Becerisine Etkisi

Müzik Öğretmenliği Adaylarının Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının İlişkisi ve Armoni Dersi Başarılarının Piyanoda Deşifre Becerisine Etkisi

Effect of the Teaching Piano Sight Reading Program Developed in Accordance with the Systematic Learning on the Sight Reading Skills of the Music Teacher Candidates

Piyano Eğitiminde Ön Dinleme ve Analiz Uygulamalarının Öğrencilerin Deşifre Çalma Becerilerine Etkisi

Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi

Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması (2010, 2011)

Piyano Öğrencilerinin Tutumları, Deşifre Becerileri ve Başarıları Arasındaki İlişki

Başlangıç Piyano Öğretimine Yönelik Artırılmış Gerçeklik Uygulamasının Öğrencilerin Deşifre Becerileri Üzerine Etkiler

4. Deşifre Başarısı

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma

5. Deşifre ile İlgili Çalışmaların İncelenmesi

Piyanoda Deşifre Üzerine Yapılmış Akademik Çalışmaların Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi

6. Deşifrenin Önemi

Piyanoda Deşifrenin Önemi, Tekniği ve Geliştirilmesi

7. Deşifreye yönelik yöntem ve teknikler

Piyano Eğitiminde Hızlı Deşifre Teknikleri Üzerine Bir Çalışma

Piyanoda Deşifre Çalışmalarının “Süre” Yöntemi Üzerinden Uygulanabilirliğine İlişkin Bir İnceleme

Piyano Eğitiminde Eser Analizine Dayalı Çalışma Yapmanın Deşifreye Akademik Başarıya ve Tutuma Etkisi

Başlangıç Aşamasındaki Müzik Öğrencilerinde Piyanodaki Nota Gruplarını Deşifre Etmedeki Kodlama Süreci

Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi

Deşifre Eşlik Çalımında Akor Şifrelerinin Kullanımı

Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Geliştirilen Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Etkililiğinin Sınanması

3.9. Türkiye’de Piyano Alanında Deşifre Konusunda Yapılmış Araştırmaların Önerileri ile İlgili**Bulgular**

Deşifre konusunda gerçekleştirilen araştırmaların önerilerine bakıldığında; Kurtuldu’nun (2014) araştırmasında, öğrencilerin piyano dersi başarılarını arttırmada deşifre çalmak, deşifre çalıştırmak gibi uygulamaların yapılması, deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik eserlerin çalıştırılması, ödev şeklinde düzenli çalışmalar yaptırılması, öğrencilerin dönem içerisinde seslendireceği mevcut piyano eserlerinin ilk deşifrelerinin piyano öğretmeninin gözetiminde yapılması ve piyano eğitiminde deşifre çalışmalarına mümkün olduğu ölçüde daha fazla yer verilmesi önerilmiştir. Süer’in (2021) önerilerine göre, deşifre becerilerini geliştirmek için ders dışı etkinlikler düzenlenebilir, tutumlar farklı bir program dâhilinde ya da dönem başı-sonu ölçümlerle izlenebilir, başarıyı artırmak için ders içi ve dışı ek uygulamalar yapılabilir, piyano eğitiminde deşifre becerileri ölçülebilir ve eksiklikler dönem sonu notlarıyla karşılaştırılarak geliştirici çalışmalar yapılabilir, tutumlar ile başarı arasındaki ilişki, periyodik karşılaştırmalarla iyileştirici programlarla desteklenebilir. Ayrıca Süer (2021) araştırmasının farklı çalışma gruplarıyla tekrarlanması, geniş katılımcı gruplarıyla yeniden yapılması, farklı müzik eğitimi kurumlarında uygulanarak sonuçların değerlendirilmesi, deşifre başarısını etkileyen farklı etmenlerin araştırılması ve tutum dışındaki başarıyı etkileyen faktörlerin incelenmesini önermiştir. Kurtuldu ve Küçük (2020) araştırmalarında, yapılan çalışmanın olası farklı sonuçlarla literatüre katkı sağlaması bakımından çeşitli deney grupları, alternatif deneysel desenler, daha geniş katılımcı gruplar veya farklı konularla yeniden yapılmasını önermişlerdir. Odabaş (2018) ise araştırmasında elde edilen sonuçların daha geniş bir doğrulamasının yapılması için benzer uygulama veya karşılaştırmaların geniş çalışma grupları ile incelenmesini önermiştir. Ayrıca armoni derslerinde piyano kullanımının artırılması ve piyano derslerinde öğrenilen armonik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi ve özellikle deşifre çalacak öğrencilere armonik bir bakış açısı ile çalışmalar yapılabileceği, destekleyici enstrümanların kullanımının da armoni öğreniminde yardımcı olabileceğini önermiştir. Bakıoğlu (2019), piyano eserlerinin deşifresinin yapılmasından önce eserin özelliklerinin

analiz edilmesinin oldukça önemli olduğunu belirterek, geliştirdiği piyano dersi eser analiz formunun faydalı olabileceğinden dolayı kullanımını önermiştir. Bu yöntemle eserlerdeki cümlelerin daha akıcı olacağına ve anlam bütünlüğünün korunmuş olacağına vurgu yapmıştır. Gülçay Yeniçirak'ın (2022) araştırmasında, yapılacak çalışmalarda öğrencilerin deşifre düzeylerini belirlerken farklı zorluk düzeylerinde birden fazla deşifre parçası kullanılmasının daha faydalı olabileceği, müzik eğitimine yeni başlayan öğrenciler için nota okuma eğitimi konusunda yeni yöntem ve stratejiler geliştirilebileceği ifade edilmiştir. Özalp ve Özdemir'in (2015) araştırmasında, armoni-kontrpuan eşlik ve eşlik çalma derslerine akor şifreleri ile eşlik yazma ve çalma becerilerini geliştirecek kazanımların eklenmesi, ezgilere nota ile eşlik oluşturmanın, akor şifreleriyle eşlik oluşturmaya kıyasla daha zaman aldığı düşünüldüğünden, akor şifrelerinin kullanımının zaman tasarrufu sağlayabileceği, müzik eğitimi sürecinde çokseslilik ve eşlik becerilerine yeterli düzeyde odaklandıktan sonra akor şifrelerinin öğretilmesinin, müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterliliklerine katkı sağlayabileceği önerilmiştir. Köse (2013), piyano eğitiminde notaları hızlı çalma becerisinin önemli olduğunu ifade etmiştir ve bu beceriyi geliştirmek için düzenli deşifre çalışmalarına zaman ayrılması, öğrencilerin deşifre yeteneklerini geliştirecek ek çalışmalarla desteklenmesi önerilmiştir. Ayrıca öğrencilere deşifre yaparken ilerleme konusunda detaylı bilgi verilmesi ve kurallara uymaları konusunda teşvik edilmeleri önerilmiştir. Bu noktada çeşitli kaynakların kullanılması ile öğrencilere armoni ve form bilgilerini geliştirmeleri için farklı repertuarlar önerilmesine vurgu yapılmıştır. Ek olarak hızlı deşifre eğitimi için planlı ve uygulamaya dayalı yöntemler geliştirilmesi gerektiği, öğretim stratejileri üzerine araştırmalar yapılması ve bu alanda kaynaklar oluşturulması önerilmiştir. Çiftçibaş ve Şaktanlı (2017), hızlı okuma tekniklerinin müzik eğitiminde deşifre becerisine etkisini incelemiş ve şu önerilerde bulunmuşlardır: Hızlı okuma tekniklerinin müzik eğitimi sürecinde öğretilmesi, göz ritmi çalışmalarının notalarla ilişkilendirilerek yeni alıştırmalar gerçekleştirilmesi, yeni araştırmaların farklı zorluk seviyeleri ve metronom değerleri içeren yeni deşifre alıştırmaları üzerinde yapılması önerilmiştir. Ayrıca hızlı okuma tekniklerinin solfej, şarkı söyleme ve farklı çalgılarla ilişkilendirilerek deşifre becerisine etkisinin de incelenmesi gerektiği önerilmiştir. Son olarak daha geniş gruplar üzerinde benzer araştırmalar yapılması ve müzik eğitiminde deşifre becerisine katkı sağlayacak bilgisayar yazılımlarının geliştirilmesi, göz takip cihazları gibi teknolojik araçların kullanılması önerilmiştir. Çiftçibaş'ın (2013) yapmış olduğu deneysel araştırmada, hızlı okuma tekniklerinin, çabuk tempoda çalınan eserlerin deşifre edilme sürecinde faydalı olabileceği belirtilmiş ve bu tekniklerin müzik eğitimi sürecinde öğretilmesi önerilmiştir. Ayrıca, metin okuma hızını artırmak için geliştirilen bazı tekniklerin deşifre çalışmalarına entegre edilmesi, görsel ritim çalışmaları ile yeni deşifre alıştırmaları oluşturulması ve hızlı okuma tekniklerinin müzik eğitiminde deşifre becerisine etkisinin araştırılması gerektiği önerilmiştir. Ayrıca bu tekniklerin farklı seviyelerde ve değişik metronom değerleriyle yeni alıştırmalarla araştırılması ve çeşitli müzik becerileriyle ilişkilendirilmesi önerilmiştir. Tuncer (2022) piyanoda deşifre çalışmalarının sadece metronomla değil, süre yöntemi üzerinden de yapılmasını önermiştir. Bu öneri kapsamında, pomodoro tekniği olarak bilinen bir yöntem üzerinde durulmuştur. Bu tekniğin bireyin kişisel veya profesyonel yaşamında kısa ve uzun vadeli stratejik planlarla maksimum verimlilik sağlamak için bireyin yaşamını ve zamanını nasıl düzenleyeceğini öğrenerek kendi kendini örgütlemesi olduğu belirtilmektedir. Bu uygulamanın piyano deşifre çalışmalarında zaman yönetimi ve konsantrasyonu artırmak için kullanılabileceği ifade edilmiştir. Kurtuldu (2015) araştırmasında, öğrenciler arasında farklı öğrenme stillerinin var olabileceğini ve bu stillerin çalışma planlarının oluşturulmasında önemli olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmada, deşifrede başarısızlıkla mücadelede öğrencinin öğrenme stillerinin yanında güdülenme yöntemleri, tutumlar ve diğer değişkenlerin de etkili olduğu bu nedenle öğrenme stilleri ve başarıyı etkileyen diğer faktörlerin araştırılması ve geliştirilmesi gerekli olduğu ifade

edilmiştir. Özer (2010), deşifre becerisinin kazandırılabilmesi için öğretmenlerin derslerde düzenli deşifre çalışmaları yaptırması ve belirli bir sürenin deşifreye ayrılması, öğrencileri deşifre çalışmalarına alıştırmaları, deşifre becerisinin kazanılabilmesi için sistematik ve düzenli çalışmalar yapılması gerektiğini önermiştir. Deşifre becerisinin kazanılması için öğrencilere deşifre öncesinde ve sırasında dikkat edilmesi gereken noktaların anlatılması ve bu konuların öğrencilerin davranışlarına yansması için düzenli deşifre ödevleri verilmesinin önemli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca müziksel işitme, okuma ve yazma derslerinde deşifre öğretimine odaklanan çalışmalara öncelik verilmesini gerektiğini eklemiştir. Deşifre becerisinin ölçümü için piyano sınavlarında deşifre uygulamasına yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Özer ve Yiğit (2011) araştırmalarında, "MEB Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı" kapsamında temel beceriler arasında vurgulanan deşifre becerisine önem verilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. Bu noktada, deşifre becerisinin kazandırılabilmesi için düzenli deşifre çalışmalarının planlanması, öğrencilerin birinci sınıftan itibaren bu sistematik ve düzenli deşifre çalışmalarına katılmasının sağlanması, deşifre öncesinde ve deşifre esnasında dikkat edilmesi gereken noktaların öğrencilere öğretmen tarafından aktarılması ve bu yönde düzenli ödevler verilmesi, öğrencilerin kendi kendini kontrol etme yeteneklerinin geliştirilmesi ve deşifre becerisinin ölçülmesi için piyano sınavlarında deşifre uygulamasına yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Küpana (2011) geliştirmiş olduğu, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine uyguladığı "Piyanoda deşifre öğretimi programı" adlı uygulamanın programın birinci ve ikinci sınıflara uyarlanarak etkinliğinin deneysel testlerle değerlendirilmesini, düzenli deşifre çalışmalarının piyano becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesini, deşifre becerisinin öğrencilerin diğer müzik derslerindeki başarıları üzerindeki etkisinin araştırılmasını önermiştir. Ayrıca Küpana (2011), piyano eğitiminde teknik ve müzikal gelişimlerle beraber işlevsel becerilerin de göz önünde bulundurulması gerektiğini, bu doğrultuda müzik öğretmeni adaylarının deşifre yeteneklerinin sınavlarda değerlendirilmesini önermiştir. Küpana ve Otacıoğlu (2012) yaptıkları araştırmada, üçüncü ve dördüncü sınıf müzik öğretmeni adayları üzerinde 10 hafta boyunca uyguladıkları "Piyanoda deşifre öğretimi programı" adlı uygulamanın başarılı olduğunu belirterek, geliştirilen programın, müzik öğretmeni adayları için birinci ve ikinci sınıf seviyelerine de uyarlanması ve piyano dersine yönelik tutum üzerindeki etkilerinin deneysel çalışmalarla incelenmesini önermişlerdir. Ayrıca programın müzik öğretmeni adayları tarafından piyano eğitiminde kullanılması önerilmekte olup, piyano derslerine bu programın entegre edilmesinin düşünülebileceği, müzik öğretmeni adaylarına daha uzun süreli deneysel deşifre uygulamalarının yapılması ve diğer işlevsel piyano becerilerinin sistemli bir şekilde öğretilmesine yönelik programların hazırlanması ile piyano ve eşlik derslerine yönelik tutumlar üzerindeki etkilerin araştırılabileceği önerilmiştir. Türkmen (2008) araştırmasında, deşifre çalma boyutunun öncelikli hale getirilmesi ve her dönemde bu alana odaklanması gerektiğini, ders içinde deşifre çalmanın önemli bir faktör olarak ele alınması, öğrencilerin düzenli deşifre çalışmaları yapması ve öğrencilerin deşifreyi ders dışında da geliştirebilmeleri amacıyla ödevler verilmesi, deşifre çalışmalarında öğrencilere nasıl çalınacağı, dikkat edilmesi gereken adımların detaylı bir şekilde açıklanması ve öğrencilerin bu kurallara uymalarının takip edilmesi gerektiğini önermiştir. Ayrıca öğrencilerin deşifre çalışmalarında bilgi birikimlerini yansıtmaları ve parçaları anlamaları için armoni ve form bilgilerine yönelik çalışmalar yapılması, daha üst düzeydeki öğrencilerin de deşifre becerilerini geliştirmek için temel adımlardan başlamaları gerektiği önerilmiştir. Farklı kaynaklardan yararlanılması ve deşifre çalışmalarını çeşitlendirmek için farklı etkinliklerin uygulanması gerektiği, her dönem sonunda yapılan final sınavlarında öğrencilerin deşifre becerilerinin ölçülmesi için sistemli bir değerlendirme yapılması gerektiği, öğrencilere verilen eserler hakkında bilgi edinmeleri için teşvik edilmesi ve deşifre etmelerine yardımcı olacak seminer ve konferanslar düzenlenmesi gerektiği eklenmiştir. Batu (2023) yapmış olduğu araştırmada, geleneksel

görüntü temelli arttırılmış gerçeklik uygulamalarıyla karşılaştırıldığında, hologramlar veya giyilebilir teknolojiler gibi farklı arttırılmış gerçeklik uygulamalarının deşifre becerisi üzerindeki etkisinin daha geniş bir açıdan incelenebileceğini, tasarım tabanlı araştırma yöntemleriyle oluşturulan uygulamaların etkinliğinin deneysel çalışmalarla test edilebileceğini ifade etmiştir. Piyano deşifresi üzerinde olumlu etkileri olduğu belirlenmiş, arttırılmış gerçeklik uygulamalarının diğer enstrümanlar açısından incelenerek yeni çalışmalara katkı sunabileceği önerilmiştir.

Güner Canbey ve diğerleri (2012) araştırmalarında, öğretim elemanlarının derslerde deşifre çalışmalarına daha fazla yer ayırmalarını önermiştir. Ergin ve Durak (2016) araştırmalarında, yapılan analizler sonucunda 19 maddeli ve dört faktörlü nihai bir ölçek geliştirilmiştir. Özen ve diğerleri (2017) araştırmalarında, öğrencilerin piyano dersine olan tutumlarını iyileştirmek ve geliştirmek için çaba harcanması gerektiğini, öğrencilerin final notlarının yükselmesi için piyano dersleri sırasında düzenli deşifre egzersizlerinin yapılmasını ve bu egzersizlerin piyano öğretmenlerinin rehberliğinde dersler boyunca sürdürülmesi gerektiğini önermişlerdir. Ayrıca öğrencilerin deşifre becerilerini geliştirmek için günlük kısa süreli çalışmalar yapmaları konusunda teşvik edilmesi, yeni eserler tanımanın ve farklı enstrümanlarla eşlik etmenin de faydalı olabileceğini belirtmişlerdir. Ek olarak, piyano öğretmenlerinin piyano derslerinde deşifre çalışmalarına gereken önemi vermesi ve bunun için bu konuda seminer ve konferanslar düzenlenmesi önerilmiştir. Ayrıca daha kapsamlı ve somut verilere ulaşmak için benzer çalışmaların daha geniş öğrenci grupları üzerinde yapılmasının katkı sağlayıcı olabileceği ifade edilmiştir. Timur (2019), deşifre becerisinin geliştirilmesi için daha fazla nota okunması ve bu becerinin geliştirilmesine öğretim süreci içerisinde önem verilmesi gerektiğini belirtmiş ve önermiştir. Aynı çalışmada, uygulanabilir olmayan deşifre çalışmalarının istenen sonucu veremeyeceği vurgulanmış ve bu çalışmaların öğretmen kontrolünde hazırlık ve uygulama aşamalarına dikkat edilerek yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca ders saatlerinin ve öğretmen sayısının artırılması gerektiği belirtilmiştir. Piyano sınavlarında deşifre aşamasının da bulunması gerektiği, öğrencilere dikey okuma ve çalma becerisinin kazandırılması gerektiği vurgulanmıştır. Demir ve Keskin (2020), ülkemizde profesyonel piyanistler ve piyano eğitimcileri üzerine deşifre becerileriyle ilgili az sayıda çalışmanın olduğunu belirterek, bu gruplarla ilgili daha fazla araştırma yapılmasını önermektedirler. Aynı çalışmada, piyano eğitimi veren kurumlarda deşifrenin eğitim sürecinde ne ölçüde yer aldığı, deşifre için hangi yöntemlerin kullanıldığı gibi konuların araştırılması gerektiği belirtilmiş, piyano eğitimcileriyle yapılan görüşmelerle hangi deşifre kitaplarının kullanıldığının ve öğrencilerin deşifre becerilerini geliştirmeye etki eden yöntemlerin neler olduğunun belirlenmesi gerektiği önerilmiştir. Ayrıca yurt dışında deşifre ile ilgili daha fazla çalışmaya ulaşılabileceğini belirterek, daha kapsamlı bir araştırmanın yurt dışındaki deşifre ile ilgili yapılan çalışmaların farklı içerikleriyle incelemesini önermişlerdir. Demir ve Keskin (2020) literatür taramasında, video erişim sitelerinde izlenmesi çok yüksek olan deşifre ile ilgili önemli sayıda video kaynaklarının bulunduğu ve bu videoların piyano öğrencileri için önemli kaynaklar olduğunu belirterek bu videoların piyano deşifre becerilerine etkisinin araştırılmasını önermişlerdir. Piyano deşifre kitaplarıyla ilgili değerlendirmelerde, yabancı dilde birçok kitabın bulunduğu ancak ülkemizde bu tarz bir kitabın satışının yapılmadığı belirtilmiş ve bu doğrultuda ülkemizde de piyano deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik kitap veya metodun vb. yazılması ve yayınlanması gerektiğini ifade etmişlerdir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, Türkiye’de piyano alanında deşifre ile ilgili yapılmış araştırmaların farklı değişkenlere göre analizini yapmak amacı kapsamında elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar ve bu

sonuçlara yönelik öneriler yer almaktadır. YÖK tez merkezi, google akademik, dergipark, WOS ve ERIC'te ulaşılan lisansüstü çalışmaların ve makalelerin türlerine göre dağılımına ait bulgulardan elde edilen sonuca göre, piyano alanında deşifre ile ilgili gerçekleştirilen makalelerin sayısının en yüksek, lisansüstü çalışmaların sayısının ise en düşük olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgular sonucunda, piyanoda deşifre konusuna yönelik özellikle doktora tezi çalışmalarının sayısının arttırılmasının faydalı olabileceği ifade edilebilir. Nitekim Demir ve Keskin (2020) yapmış oldukları çalışmada, piyanoda deşifre konusunda yapılan çalışmalarda doktora tezi türünde yapılan çalışmaların sayısının az olduğu ifade edilmiştir. Bu durum mevcut araştırma bulgusunu destekler niteliktedir. Bu noktada piyano alanında deşifre üzerine çalışmaların arttırılmasının piyano eğitiminin geleceği açısından önem taşıdığı ifade edilebilir.

2000 yılı sonrası 2008 yılına kadar piyanoda deşifre konusunda gerçekleştirilmiş araştırmaların bulunmadığı görülmüş ve yapılan araştırmalardan bazılarında erişim kısıtlılığı ve arama motorlarında çalışmaların bulunmaması sebebi ile ulaşılamamıştır. 2008 yılından itibaren piyanoda deşifre ile ilgili gerçekleştirilen araştırmaların sayısında bir artış olduğu görülmektedir. Son yıllarda gerçekleştirilen çalışmalara bakıldığında, piyanoda deşifre konusuna yönelik çalışmaların artış gösterdiği ve gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin sayısında da bir artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Piyanoda deşifre konusu üzerine çalışmaların sayısının arttırılmasının piyano eğitiminde deşifre konusuna yönelik katkı sağlayabileceği düşünülebilir. Demir ve Keskin (2020) yapmış oldukları çalışmada, son yıllarda piyanoda deşifre ile ilgili çalışmaların artmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun mevcut araştırmanın sonucunu desteklediği görülmektedir.

Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmalarda, en fazla kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma yöntemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karma araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen araştırma sayısının ise nitel araştırma yöntemi kullanılan araştırmaların sayısına göre daha fazla olduğu; ancak piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların en az kullanılan araştırma yönteminin nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılarak gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlara göre, piyano alanında deşifre konusuna yönelik özellikle nitel araştırmalar başta olmak üzere, karma araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilebilecek araştırma sayısının arttırılmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir. Demir ve Keskin'in (2020) yapmış olduğu çalışmada da piyanoda deşifre ile ilgili çalışmaların daha çok nicel çalışma olduğu görülmüştür. Bu sonuç mevcut araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmalarda en fazla kullanılan veri toplama aracının ölçek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında incelenen çalışmalarda anket, test, görüşme formu ve puanlama anahtarı veri toplama araçlarının sayısının eşit olduğu ve bu araçların en az tercih edilen veri toplama araçları olduğu görülmüştür. Büyüköztürk ve diğerleri (2018), araştırmacının ihtiyaç duyduğu verileri toplamak amacıyla bulunduğu kültür içinde ölçme aracını kendisinin geliştirebileceğini veya aynı yapıyı, kavramları ölçmek amacıyla farklı kültürlerde geliştirilen geçerli ve güvenilirlik bakımından tatmin edici olan bir test uyarlanabileceğini ifade etmiştir. Ayrıca araştırmacının bulunduğu kültüre özgü ölçme aracının geliştirilmesinin daha çok tercih edilen bir yöntem olduğunu; fakat özellikle araştırmacının geliştirmek istediği nitelikte ilgili alan uzmanlığı konusunda sorunların bulunması; kültürlerarası karşılaştırma yapma gibi nedenlere bağlı olarak ölçme aracının uyarlamasının yapılabileceğini ifade etmiştir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018). Piyano alanında anket, test, görüşme formu ve puanlama anahtarı veri toplama araçlarının kullanılması ve yeni veri toplama araçları geliştirilmesi yönünde çalışmaların sayısının arttırılabileceği söylenebilir.

Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların kullanılan veri analizine göre dağılımlarına bakıldığında, en fazla kullanılan veri analiz yönteminin nicel analiz yöntemlerine ait non-

parametrik testlere olduğu görülmüştür. Bu veriyi takip eden oranın ise parametrik testlere ait olduğu gözlemlenmiştir. Araştırmaların amaç, yöntem ve konuları kapsamında kullanılan veri analiz yöntemleri de farklılık göstermektedir. Piyano alanında deşifre konusunda en çok kullanılan veri analiz yöntemlerinin genel olarak nicel analiz yöntemlerinden parametrik ve non-parametrik testler olduğu görülmüştür. Ölçek geliştirme çalışmalarında ise hem nicel hem nitel analizin gerekli olabileceği görülmüştür ve faktör analizinden faydalandığı sonucuna ulaşılmıştır. Gerçekleştirilecek yeni çalışmalarda araştırma yönteminin, veri toplama araçlarının, veri analiz yönteminin daha dikkatlice oluşturulmasının önem taşıdığı ifade edilebilir.

Piyano alanında deşifre konusunda yapılan araştırmalarda örneklem sayısına göre dağılımlara ait sonuçlara göre, en çok 11-20 arası örneklem sayısında çalışmaların gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Araştırmaların örneklem sayıları incelendiğinde, en az tercih edilen örneklem sayısının 41-50 arası örneklem sayısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaların amaç, konu, problem durumu, yöntem gibi öğelerinin araştırmacının yapacağı çalışmada ulaşmak istediği örneklem sayısında farklılık gösterebileceği görülmüştür.

Piyano alanında deşifre konusunda yapılmış araştırmaların sonuçlarına bakıldığında ise “deşifre becerileri”, “piyanoda deşifre için geliştirilen ölçekler”, “deşifre ile başarı”, “deşifre için yöntem ve teknikler”, “deşifreye yönelik tutumlar”, “deşifreye yönelik gerçekleştirilen çalışmaların incelenmesi” ve “deşifrenin önemi” hakkında olduğu ve bu kavramlara yönelik çeşitli sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Araştırmalarda elde edilen sonuçlar incelendiğinde, ortak sonuç olarak piyanoda deşifrenin geliştirilmesine yönelik sonuçların elde edildiği, piyanoda deşifrenin farklı açılardan incelenmesine yönelik ölçekler geliştirildiği, farklı yöntem ve tekniklerin denendiği gibi çalışmaların gerçekleştirildiği ve sonuçları paylaşıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda, piyano alanında deşifre konusunda özellikle deşifre becerileri üzerine gerçekleştirilmiş çalışmaların sayısının daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca piyanoda deşifre konusunda farklı yöntem veya tekniklerin piyanoda deşifre üzerine olan etkilerinin araştırıldığı tespit edilmiştir. Farklı yöntem veya tekniklerin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda, piyanoda deşifre eğitimine yaratıcı ve farklı bir bakış açısı getirebileceği gibi aynı zamanda piyano eğitimi alan öğrencilerin deşifrelerinin geliştirilmesine de yardımcı olabileceği öngörülebilir. Ayrıca piyanoda deşifre üzerine gerçekleştirilmiş araştırmaların incelenmesine yönelik çalışmaların gerçekleştirildiği de yapılan araştırmalarda görülmüştür. Bu tarz çalışmaların piyanoda deşifre konusunda zaman içerisindeki süreçte ne yönde ilerleme kaydedildiği izlenebilir ve yeni yapılacak olan araştırmalara yönelik araştırmacılar için fayda sağlanabilir. Demir ve Keskin (2020) yapmış oldukları araştırmada, yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilmiş piyanoda deşifre ile ilgili çalışmalarda genellikle müzik öğretmeni adaylarının ve piyano öğrencilerinin piyano deşifre düzeyleri ve gelişimleri ile ilişkili konular üzerine odaklanıldığını, yurt dışı çalışmalarda çalışılan grupla ilişkili ya da çalışmayı yapan araştırmacıların farklı meslek gruplarından olmalarıyla ilişkili olarak konu bakımından çeşitlilik olduğunu belirtmişlerdir.

Türkiye'de piyano eğitimi alanında deşifre konusuna yönelik araştırmaların tematik dağılımına ilişkin bulgulardan elde edilen sonuca göre, deşifreye yönelik ölçek geliştirme çalışmalarının sınırlı olduğu, bu tema altında yalnızca bir çalışma bulunduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, ölçek geliştirme veya uyarlama çalışmalarının arttırılabileceği ifade edilebilir. Deşifreye yönelik görüş ve tutumları ele alan araştırmalarla ilgili dört çalışmanın bu temayı kapsadığı görülmüştür. Piyano alanının deşifreye yönelik görüş ve tutumlar üzerine gelecekte daha fazla araştırma gerçekleştirilmesinin faydalı olabileceği söylenebilir.

Piyano alanında deşifre konusunda çalışmaların en fazla deşifre becerileri teması altında gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu sonuca göre, piyanoda deşifre becerilerinin piyano eğitiminin gelişimi

ve eğitim sürecindeki önemine dikkat çekildiği söylenebilir. Deşifre başarısı, deşifre ile ilgili çalışmaların incelenmesi ve deşifrenin önemi gibi temalar altında yalnızca bir çalışma bulunduğuna dair sonuç bu konularda gelecekte gerçekleştirilebilecek araştırmaların alana katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır. Deşifreye yönelik yöntem ve teknikler temasında bulunan yedi çalışma, piyanoda deşifrenin gelişimi ve desteklenmesi için farklı yöntemlerin ve tekniklerin araştırmalar kapsamında incelenebileceğini göstermektedir. Sonuç olarak piyanoda deşifreye yönelik farklı temaların bulunduğu ve bazı temaların diğerlerine kıyasla daha fazla çalışma gerçekleştirildiği görülmüştür. Gelecek çalışmalarda daha az çalışma gerçekleştirilen temalarda araştırmalar yapılmasının alana katkı sağlayabileceği söylenebilir.

Araştırmalarda verilen önerilerin incelenmesi sonucu öne çıkan kavramlar başlıklar haline getirilecek olursa şu şekilde sıralanabilir:

- Piyanoda deşifre başarılarının sağlanması için deşifre çalışmaları yapılması
- Deşifre becerilerinin geliştirilmesi için öneriler
- Deşifre çalışmalarının yapılması ve değerlendirilmesi
- Öğrenci tutumlarının iyileştirilmesi için deşifre egzersizleri
- Deşifre becerisinin geliştirilmesi ve öğretim stratejileri
- Deşifre çalışmalarının önemi ve uygulanabilirlikleri
- Deşifre becerisinin ölçümü ve değerlendirilmesi
- Piyanoda deşifre eğitiminde armoni ve form bilgisi
- Hızlı deşifre tekniklerinin kullanımı
- Deşifre çalışmalarında teknolojik araçların etkisi
- Deşifre çalışmalarında geliştirilen/uygulanan farklı yaklaşımlar ve yöntemler.

Piyanoda deşifre konusunda araştırmacılar tarafından birçok farklı konuda araştırma gerçekleştirilmiştir ve bunun sonucunda piyano eğitimine ve piyanoda deşifre konusuna katkıda bulunabilecek sonuçlara ulaşıldığı gözlemlenmektedir. Piyanoda deşifre konusuna yönelik gerçekleştirilecek olan yeni araştırmalarda elde edilecek özgün, farklı sonuçların alana olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonuçları doğrultusunda geliştirilen öneriler ise şu şekildedir:

1. Piyano eğitimi veren kurumlarda piyanoda deşifre üzerine gerçekleştirilen çalışmalar farklı değişkenler açısından incelenebilir.
2. Piyanoda deşifre konusunda geliştirilen kaynaklar incelenebilir.

Kaynaklar

- Agay, D. (1981). *Teaching piano* (Volume 1), Yorktown Music Press, Inc.
- Bakıoğlu, Ç. (2019). *Piyano eğitiminde eser analizine dayalı çalışma yapmanın deşifreye akademik başarıya ve tutuma etkisi*. (Yayın No. 554671) [Doktora tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Balcı, A. (2022). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (16. Baskı). Pegem Akademi.
- Batu, V. (2023). *Başlangıç piyano öğretimine yönelik artırılmış gerçeklik uygulamasının öğrencilerin deşifre becerileri üzerine etkileri*. (Yayın No. 815421) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (25. Baskı). Pegem Yayıncılık.
- Çiftçibaşı, M. C. (2013). *Hızlı okuma teknikleri eğitiminin müzik eğitiminde deşifre becerisine etkisi*. (Yayın No. 415563) [Doktora tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Çiftçibaşı, M. C. & Şaktanlı, S. C. (2017). Hızlı okuma teknikleri eğitiminin piyano deşifre becerisine etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (18) , 35-55. Doi: 10.20875/Makusobed.289321
- Çimen, G., Ercan, N., Gökbudak, Z. S., Karakelle, S., Aziz, G., Ekinci, H. & Gün, E. (2013). *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar* (1. Baskı), Pegem Akademi.
- Demir, Ö. & Keskin, H. (2020). Piyanoda deşifre üzerine yapılmış akademik çalışmaların çok boyutlu olarak incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41), 204-219. Doi: 10.33418/Ataunikkefd.801154.
- Duzak, B. (2022). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin piyanoda deşifre çalmaya yönelik tutumlarının incelenmesi*. (Yayın No. 809262) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Ergin, E. & Durak, Y. (2016). Deşifre çalma tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (55), 232-242.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçin el kitabı* (1.Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Gabrielsson, A. (1999). The performance of music. Deutch D. (Eds.), *The psychology of music*, (pp. 501–602), Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012213564-4/50015-9>
- Gülçay Yeniçirak, Ç. (2022). *Başlangıç aşamasındaki müzik öğrencilerinde piyanodaki nota gruplarını deşifre etmedeki kodlama süreci*. (Yayın No. 725073) [Doktora tezi, Uludağ Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Güner Canbey, E., Çevik, D. B., Güven, E. & Kınıklı Snapper, N. E. (2012). Müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin piyano eğitiminde deşifrenin önemine yönelik düşünceleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 135-142.
- Jelen, B. (2013). *Piyano öğretiminde temel yaklaşımlar*. İşbilen Yayınları.
- Kopiez, L. & Lee, J. I. (2008). Towards a general model of skills involved in sight reading music. *Music Education Research*, 10(1), 41-62. DOI:[10.1080/14613800701871363](https://doi.org/10.1080/14613800701871363)
- Köse, Y. (2013). *Piyano eğitiminde hızlı deşifre teknikleri üzerine bir çalışma*. (Yayın No. 344860) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Kurtuldu, M. K. (2015). Piyano öğrencilerinin öğrenme stilleri ile deşifre çalma becerilerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3), 593-602. doi.org/10.17860/efd.64924
- Kurtuldu, M. K. (2014). Piyano öğrencilerinin deşifre becerileri ile piyano dersi başarılarının karşılaştırılması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 183(183), 11-23. doi:10.20296/tsad.33809
- Kurtuldu, M. K. & Küçük, İ. (2020). Piyano eğitiminde ön dinleme ve analiz uygulamalarının öğrencilerin deşifre başarısına etkisi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(2), 365-374. DOI: 11..11111/ted.xx
- Küpana, M. N. (2011). *Müzik öğretmeni adaylarına yönelik geliştirilen piyanoda deşifre öğretimi programının etkililiğinin sınanması*. (Yayın No. 298534) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Küpana, M. N. (2012). Piyanoda deşifre öğretimi programının müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(41) , 183-194.
- Küpana, M. N. ve Otacıoğlu, S. G. (2012). Effect of the teaching piano sight reading program developed in accordance with the systematic learning on the sight reading skills of the music teacher candidates. *Social And Behavioral Sciences*, 47, 886-894. DOI:10.1016/j.sbspro.2012.06.752
- Lehmann, A. C. & Ericsson, K. A. (1993). Sight-reading ability of expert pianists in the context of piano accompanying. *Psychomusicology*, 12, 122–136. Crossref. DOI:[10.1037/h0094108](https://doi.org/10.1037/h0094108)
- Odabaş, E. (2018). *Müzik öğretmenliği adaylarının armoni ve piyano dersi başarılarının ilişkisi ve armoni dersi başarılarının piyanoda deşifre becerisine etkisi*. (Yayın No. 513438) [Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Özalp, U. & Özdemir, G. (2015). Deşifre eşlik çalışmada akor şifrelerinin kullanımı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (22), 47-53.
- Özen, Ç., Onuray Eğilmez, H. & Engür, D. (2017). The analysis and comparison of pre-service music teachers' attitudes towards the piano lesson and their sight-reading skills in terms of certain variables. *Journal of Education and Practice*, 8(29), 162-167.
- Özer, B. (2010). *Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması*. (Yayın No. 264346) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Özer, B. & Yiğit, N. (2011). Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 39-49.
- Özgür, Ü. (1995). Mesleki müzik eğitiminde deşifrenin önemi. *Filarmoni Sanat Dergisi*, 15.
- Seale, C. (1999). Quality in qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 5(4), 465-478.
- Süer, E. (2021). *Piyano öğrencilerinin tutumları deşifre becerileri ve başarıları arasındaki ilişki*. (Yayın No. 698116) [Yüksek lisans tezi, Trabzon Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- TDK, (2023). Güncel Türkçe Sözlük <https://sozluk.gov.tr/> .
- Timur, S. (2019). *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Van Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan piyano öğretmenlerinin piyanoda deşifre kullanımına yönelik görüşlerinin incelenmesi*. (Yayın No. 578177) [Yüksek lisans tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Tuncer, K. A. (2022). Piyanoda deşifre çalışmalarının süre yöntemi üzerinden uygulanabilirliğine ilişkin bir inceleme. *International Academic Social Resources Journal*, 7(39), 806- 808.
- Türkmen, N. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının piyanoda deşifre çalabilme düzeyleri üzerine bir çalışma*. (Yayın No. 227830) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Wristen, B. (2005). Cognition and motor execution in piano sight-reading: A review of literature. *UPDATE*, 21(1), 44-56.

Extended Abstract

Introduction

The term "sight-reading" originates from the French *chiffre*, meaning "symbols used for secret communication," combined with the prefix "de-" (Özgür, 1995). In the Turkish Language Association (TDK, 2023) dictionary, it is defined as "solved, disclosed," and "to sight-read" means "to solve a cipher or difficult text" (TDK, 2023). In music, sight-reading refers to reading or performing a musical piece for the first time without preparation, regarded as a fundamental skill for all musicians (Wristen, 2005). Sight-reading in music education is the ability to read and play music without prior preparation, essential from the early stages of piano education. It enables faster and higher-quality learning of new pieces and is crucial for musicianship, creativity, and performance. To enhance sight-reading, students should focus on rhythm, note sequences, and finger placement, as these aid in phrase accuracy and musical continuity. It also fosters independent learning, expands repertoire, and improves technical skills (Çimen et al., 2013). Effective sight-reading involves vertical and horizontal visual tracking across the score and the coordination of multiple cognitive and physical skills (Agay, 1981). Overall, sight-reading is a critical competency in piano education, warranting further exploration and diverse research approaches to enhance its teaching. The aim of this study is to analyze research conducted on sight-reading in piano education according to various variables. In line with the research objective, the main research question has been formulated as: "What is the general profile of research conducted on sight-reading in piano education in Turkey, according to different variables?" Based on this main question, the following sub-questions were addressed:

1. What are the types of research conducted on sight-reading in piano education?
2. How is the distribution of research on sight-reading in piano education according to the years in which they were written?
3. What are the distributions of research on sight-reading in piano education based on the research methods used?
4. How are the distributions of research on sight-reading in piano education according to the data collection tools used?
5. What are the distributions of research on sight-reading in piano education based on the data analysis methods used?
6. How is the distribution of research on sight-reading in piano education according to the sample size?
7. What are the results of research conducted on sight-reading in piano education?
8. What is the general profile of the topics covered in research on sight-reading in piano education?
9. What are the recommendations presented in the research on sight-reading in piano education?

Method

This study, which aims to examine the research conducted on sight-reading in piano education in Turkey between 2000 and 2023, is based on the document analysis model, one of the qualitative

research methods. All kinds of written materials that provide information about the subject of a research are expressed as documents (Balcı, 2022).

Results

Findings indicate that in the YÖK thesis center database, there are eight master's theses and four doctoral theses on piano sight-reading, compared to 14 articles found in Google Scholar, DergiPark, WOS, and ERIC, showing more articles but fewer doctoral theses in this field. Research from 2000 to 2023 shows the highest number of studies conducted in 2022, 2017, and 2012, with no studies between 2000 and 2007 and a noticeable increase in research from 2008 onwards. Quantitative research methods are the most common, with 15 studies, followed by six using mixed methods and five using qualitative methods. The most frequently used data collection tool is the scale, with seven studies using literature reviews, six using observation forms, and equal numbers using form and document analysis. Surveys, tests, interview forms, and scoring keys are the least preferred tools, with only two studies each. Non-parametric tests are the most common quantitative analysis method, used in 11 studies. Eight studies used parametric tests, and six used content analysis. Frequency/percentage analysis appears in five studies, while descriptive analysis appears in four. Central tendency/variability analysis and factor analysis, along with skewness and kurtosis analysis techniques, are each used in one study. Most studies on piano sight-reading have sample sizes between 11 and 20. Research with sample sizes of 51 and above is equal to those with sizes between 21 and 30, and studies with sizes between 0-10 and 31-40 are also equal. The fewest studies have sample sizes between 41 and 50, and two studies did not specify their sample sizes.

When examining the results of studies on sight-reading in piano education in Turkey, it is believed that these results can be categorized under four main headings: the relationship between sight-reading and success, methods and techniques used to develop sight-reading skills and the study programs developed for this purpose, teacher or student opinions or attitudes toward sight-reading, and the acquisition of sight-reading skills. Studies show a strong link between piano performance success and sight-reading skills (Kurtuldu, 2014). Süer (2021) found that students' attitudes towards piano lessons relate to their sight-reading skills, with girls and those with prior training showing better attitudes. Kurtuldu and Küçük (2020) noted that pre-listening and analysis benefit sight-reading. Odabaş (2018) highlighted a close connection between harmony course success and piano success. For improving sight-reading, Bakıoğlu (2019) found that analysis-based practice helps, while Gülçay Yeniçirak (2022) showed experts identify musical stimuli more accurately. Özalp and Özdemir (2015) discovered that chord symbols improve success, and Köse (2013) showed rapid sight-reading techniques are beneficial. Çiftçibaşı (2013) and Çiftçibaşı & Şaktanlı (2017) found these techniques' effectiveness varies by piece. Tuncer (2022) proposed combining metronome and duration methods, while Kurtuldu (2015) found that high-skill students tend to have assimilative learning styles. Regular practice and structured programs were beneficial (Özer, 2010; Özer & Yiğit, 2011; Küpana & Otacioğlu, 2012), with Batu (2023) finding augmented reality applications helpful. On attitudes, students often neglect sight-reading outside lessons and struggle with rhythm (Güner Canbey et al., 2012). Küpana (2012) showed sight-reading programs positively impact attitudes. Ergin and Durak (2016) developed a reliable scale, and Özen et al. (2017) found a link between attitudes and skills, with female and second-year students more positive. Timur (2019) emphasized the importance of sight-reading techniques and noted challenges in education. Duzak (2022) found high positive attitudes towards sight-reading, especially among fine arts high school graduates. Domestic research focuses on music

education faculties, while international studies involve a broader range of researchers and professional pianists.

The findings regarding recommendations from research on sight-reading include several key insights. Kurtuldu (2014) emphasizes incorporating sight-reading exercises into regular practice sessions and ensuring teacher supervision during initial attempts. Süer (2021) recommends organizing extracurricular activities to enhance sight-reading, tracking attitudes through evaluations, and addressing deficiencies found in assessments. Additionally, Süer suggests studying various groups and institutions to understand factors affecting sight-reading success. Kurtuldu and Küçük (2020) advocate for varying experimental designs to uncover new insights, while Odabaş (2018) stresses the importance of integrating harmonic knowledge into sight-reading practice within harmony classes. Bakıoğlu (2019) advises analyzing piano pieces prior to sight-reading using specific analysis forms. Gülçay Yeniçirak (2022) recommends employing a variety of sight-reading pieces to assess student levels and developing new teaching strategies. Özalp and Özdemir (2015) suggest adding chord symbol skills to harmony classes for future music teachers' competency. Köse (2013) highlights the need for regular sight-reading exercises and detailed progress tracking. Çiftçibaşı and Şaktanlı (2017) explore speed-reading techniques, recommending their incorporation into music education alongside technological tools like eye-tracking devices. Tuncer (2022) promotes using time-based methods, such as the Pomodoro technique, to enhance sight-reading. Özer (2010), and Özer and Yiğit (2011) recommend integrating consistent sight-reading practice into lessons and piano exams, along with systematic assignments to develop self-monitoring abilities. Küpana (2011) suggests adapting the "Piano Sight-Reading Instruction Program" for younger students. Türkmen (2008) underscores the importance of prioritizing sight-reading through diverse exercises. Batu (2023) proposes exploring advanced augmented reality technologies for sight-reading, while Güner Canbey et al. (2012) stress allocating more lesson time to this skill. Lastly, Demir and Keskin (2020) call for further research on sight-reading among professional pianists and educators in Turkey.

The research revealed that one study focused on scale studies in sight-reading, four studies addressed opinions and attitudes, 11 studies examined sight-reading skills, and one study covered themes like success, examination, and importance of sight-reading. Additionally, seven studies explored methods and techniques related to sight-reading.

Discussion and Recommendations

This study examines piano sight-reading research conducted between 2000 and 2023 in Turkey, revealing a prevalence of articles over postgraduate studies. The findings highlight a need to increase doctoral theses in this area, emphasizing the significance of expanding research to advance piano education. Between 2000 and 2008, few studies on piano sight-reading were conducted, with limited accessibility due to search engine limitations. However, a steady increase in related research has been observed since 2008, including a growing number of graduate theses. This trend suggests a positive impact on piano education, as recent studies, including Demir and Kesin (2020), confirm an upward trajectory in sight-reading research. The distribution of sample sizes in sight-reading studies shows that most research involves between 11 and 20 participants, while sample sizes between 41 and 50 are the least preferred. This variability reflects different research objectives, topics, and methodologies, influencing the choice of sample size. The analysis also indicates that quantitative research methods dominate piano sight-reading studies, with mixed methods being the least utilized, followed by qualitative research. Increasing the number of qualitative studies and those incorporating

mixed methods could enhance the breadth of insights in sight-reading research, offering more diverse perspectives. Data collection tools show distinct preferences; scales are the most frequently used, while achievement tests and surveys are less common. There is also a limited number of studies utilizing forms, documents, and observations, indicating room for diversification in data collection techniques. Büyüköztürk et al. (2018) suggest that researchers can either develop culturally specific measurement tools or adapt existing ones from different contexts that are valid and reliable for similar concepts. Although developing culture-specific tools is favored, it presents challenges, such as needing expertise in desired qualities, often leading to adaptations for cross-cultural use. To advance piano sight-reading research, expanding the use of varied data collection methods, such as experimental studies and scale development, could be beneficial. This would not only diversify the research approaches but also contribute to a more comprehensive understanding of sight-reading in piano education. Increasing the number of studies that focus on different methodologies can provide valuable insights, especially in areas where quantitative research predominates. Efforts to explore alternative methods and data collection strategies are essential for enriching the field and addressing the evolving demands of piano education. The increase in sight-reading studies since 2008 points to growing recognition of its importance within music education. As research in this area expands, it is likely to further support the development of effective teaching strategies and assessment tools for sight-reading. Future research should aim to balance methodological approaches, incorporating more qualitative and mixed-method studies to address the existing gap and enrich the discourse on piano sight-reading. When examining the recommendations provided in the studies, the following concepts can be highlighted:

- Sight Reading Exercises for Piano Lesson Achievements
- Recommendations for Developing Sight Reading Skills
- Conducting and Evaluating Sight Reading Exercises
- Sight Reading Exercises for Improving Student Attitudes
- Developing Sight Reading Skills and Teaching Strategies
- Importance and Applicability of Sight Reading Exercises
- Measurement and Evaluation of Sight Reading Skills
- Harmony and Form Knowledge in Piano Education
- Utilization of Fast Sight Reading Techniques
- Role of Technological Tools in Sight Reading Exercises
- Different Approaches and Methods in Sight Reading Exercises

The recommendations developed based on the results of this study are as follows:

1. Studies on piano sight-reading conducted in institutions providing piano education could be examined from different variables.
2. Resources developed on piano sight-reading could be reviewed.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci yazar araştırmaya %50, ikinci yazar % 50 oranında katkı sağlamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini

gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım s¼recinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler ¼zerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu alışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için g¼nderilmemiřtir.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarları olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederiz.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.